

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XIV. De Millis Episcopi Martyrio, deque ejus conversatione: & ut
Sapores sedecim millia virorum nobilium in Perside Martyrio sustulit,
praeter alios obscurae sortis homines.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

Episcopi vero quos quidem accepi, A Barbalsymes, Paulus, Gaddiabes, Sabinus, Mareas, Mocius, Joannes, Hormisda, Papas, Jacobus, Romas, Maares, Agas, Bochres, Abdas, Abdielus, Joannes & Abramius, Agdelas, Sapores, Isaac & Daufas : qui quidem captivus a Persis abductus fuerat ex loco quodam qui Zabdzus dicitur : tunc temporis vero pro fidei Doctrina occisus est unâ cum Mareabde Chorepiscopo, & clericis suis ducentis circiter & quinquaginta, qui unâ cum illo capti fuerant a Persis.

CAPUT XIV.

De Millis Episcopi Martyrio, deque eius conversatione: & ut Sapores sedecim milia virorum nobilium in Perside Martyrio sustulit, præter alios obscura sortis homines.

Sub idem tempus Milles quoque Martyrio perfunctus est. Hic initio quidem apud Perlas militaverat: postea vero relicta militia, Apoltolicam vivendi rationem amulatus est. Cum autem Persicæ ejusdam civitatis ordinatus esset Episcopus, multa sæpenumero passus esse dicitur, & verbera tractusque membrorum sustinuisse. Sed cum nemini illic persuadere potuisset ut Christianus fieret, molestè id ferens, malum imprecatus est civitati, & aliò migravit. Nec multo post, cum Primores illius urbis in regem deliquissent, immisus in eos exercitus cum trecentis elephantis, urbem eorum subvertit, & aratrum solo impingens, velut in arvo sementem fecit. Milles verò peram duntaxat gestans, in qua sacrum Evangeliorum codicem reconditum habebat, Hierosolymam orationis causâ profectus est: atque inde in Ægyptum perrexit, ut Monachos ibi degentes videret. Quanta potro iste vir & quam admiranda opera perpetrassè memoretur, testes sunt Syri, qui ejus vitam & actus literis prodiderunt. Mihi vero satis esse arbitror, hæc de illo, deque iis qui regnante Sapore martyrium in Perside perpessus sunt, impræsentiarum commemorasse. Vix enim ullus omnia quæ illis contigerunt, possit recensere; quinam scilicet & unde fuerint, & quomodo Martyrium consummaverint, & que suppliciorû genera toleraverint. Quippe hujusmodi cruciatuum innume-

ἐπίσκοποι ὧν ἐπιτύχθη, βαρβαρίσμις, καὶ παύλῳ, καὶ γαδδιὰβης καὶ σαβίνο, καὶ μαρκίῳ, καὶ ἰωάννης ὁ ἰσραήλ, καὶ ἰακώβῳ, καὶ ῥώμας καὶ μαάρης, καὶ ἀγασ καὶ βόχρης, καὶ ἀεδᾶς καὶ ἀεδισῆς, ἰωάννης τὸ καὶ ἀεράμι καὶ ἀγδελάς, καὶ σαβώρης ἰσαὰκ καὶ δαῦσας, ὁσ ἀιχμαλώτῳ ἦν γενομένῳ ὑπὸ περσῶν ἀπὸ ζαεδαίης χωρὶς ἀπὸ πρῶσθαγορδομένη· Κατ' ἐκείνο ὃ καιρὸς ἦν τὸ δόγματῳ τέθηκεν, ἅμα μαρτυροῦντες ῥησικόπῳ, καὶ κληρικῶσι τοῖς ὑπὸ αὐτοῦ ἀμφιδιακοσίσι πενήκοντα, οἱ ὅσοι περσῶν ἀιχμαλώτοι συνέληφθησαν.

Κεφ. ιδ'

Περὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ ἐπισκόπου μίλλης, καὶ τῶν περὶ αὐτὸν καὶ ὅτι σαβώρης μαρτὶς Ἰσακ καὶ ἰωάννης ἐπισκόποι καὶ περὶ τῶν ἄλλων μαρτύρων ἐν τῷ αὐτῷ ἀριθμῷ.

Υπὸ τὸν τὸν χρόνον, καὶ μίλλης ἐμαρτυροῦσέν ὅσα μὴν πρῶτα ὅσα περσῶν ἐστὶ τὸ βίβλῳ· καὶ ἰαυτα καλιπῶν τῆν εὐρασίαν τὴν ἀποσολικὴν πολισίαν ἐξήλωσε, καὶ τὴν πόλεωσ περσικῆς ἐπίσκοπῳ χεζρόνῳ τῳ πολλὰ πολλὰ κίς παθεῖν, καὶ πληγὰς ὑπομῆναι ἐέλκυσμας ὡς ἤεδ ἕνα ἐπίσῳ χεζρόνῳ σαι, χαλεπῶς ἐνεγκῶν, ἐπηρεάσθη τὴν πόλιν καὶ ἀνηχάρησε μετ' ἐπολύ ἢ τῶν ἐν τῷ περσῶν τδολῶν δεξαμαρθῶν εἰς βασιλίαν, ὅσα ἡρομένη εὐρασίαν μετ' τριακοσίαν ἐλαφῆται τὴν πόλιν καλῆς εὐρασίαν, καὶ οἷα ἀρεσαν, γεννησάντες εὐρασίαν· μίλλης ὃ μόνου πῆραν τῳ φερόμενῳ, ἐν ἧ τὴν ἱερατικῶν τῶν διακόνων εἶχεν, εἰς ἰεροσῶλυμα ἀπῆλθεν ὁ ἐπίσκοπος καὶ κείθεν εἰς αἰγύπτῳ ἐπὶ τῶν αὐτῶν μοναχῶν οἶον ἢ τῶν τὸν ἀνδρα παρὰ τῶν καὶ δεσπεσίαν ἐργῶν δημοεργῶν χρεῶσ παρλήφασμεν, μαρτυροῦσι συρῶν παῖδες, οἱ αὐτῶν πράξις καὶ τὸν βίον ἀνεγράψασθαι· καὶ δεχέμεν ἡγοῦμαι ταῦτα τῶσ παρὰ διέξελθεῖν, καὶ τῶν ἐν περσῶν μαρτυροῦσάντων ἐπὶ τῳ σαβώρης βασιλέως ἐπὶ τῳ ἀπῆλθεν ἅσῳ αὐλοῖς γεσημένα ἀπῆλθον· τῶσ τε ἦσαν καὶ πόθεν, ἢ πῶσ τιμωμεν τῶν ἐπὶ ἐπέλεσαν, καὶ ποῖας τιμωμεν τῶν μέων παντοδαποῖ γῶν τοῦτων τῶσ

ἄρα πέρσαις εἰς ὠμότηα φιλοπιεμένων
 ὡς αὖ δὲ συλληθῶν εἰπεῖν, λέγεται τῶν ὅτε
 μαρτύρων τὰς ὀνομασί φερεσθῆναι ἀνδρας τὲ
 καὶ γυναῖκας, εἴηαι εἰς μυρίας ἑξακχιλίαις
 τῶν δὲ ἐκείνους τέτων πληθύν, κρείττω δὲ θυμῶ,
 καὶ διατετο ἔργῶδες φανύσασιν ἀλλῶν προσ-
 ηγορίας ἀπαριθμήσασιν, πέρσαις τὲ καὶ
 σύροις, καὶ τοῖς ἀνα τῶν ἑδεσαν οἰκίσιν, οἱ
 πολλῶν τετο ὀημέλῶν ἐποίησαντο.

Arabiles species ad summam crudelita-
 tem excogitatae sunt à Persis. Verum
 ut summam dicam, cunctos ejus tem-
 poris Martyres tam viros quam mulie-
 res, quorum nomina recoluntur, sede-
 cies mille numero fuisse perhibent: Re-
 liquæ vero multitudinis ne numerum
 quidem iniri posse; atque idcirco diffi-
 cile admodum visum esse Persis, Syris
 atque Edesenis qui hac in re plurimum
 studii atque operæ posuerunt, horum
 nomina percensere.

Κεφ. 16.

B CAPUT XV.

ὅπως ὁ κωνσταντῖνος ἔγραψε σαβώρη παῦσαι καὶ ἀζῆν
 χριστιανούς.

Quomodo Constantinus ad Saporem scripsit, ut
 Christianos punire desineret.

Ἐπειδὴ ὁδὲ πολεμῆσαι τὰς ἐν περσίδι
 χριστιανούς ἔγνω κωνσταντῖνος ὁ ῥωμαίων
 βασιλεὺς, ἠγάλλε τε καὶ σφόδρα ἐδυσφόρη-
 καὶ βουθεῖν αὐτοῖς ἀπεδάξων, ἠπρόεβ ὅτι ποιή-
 σαι, ὡς αὖ καὶ αὐτοὶ βεβαίως διαγκῶν καὶ
 συμῶν κατ' ἐκείνο καιρῶ πρέσβεις παρ' αὐ-
 τῶν ἐδῆεν τὰ περσῶν βασιλεὺς, ἐπιδύσας
 τοῖς αἰτεσθῆναι, ὅτι καὶ γνώμην πρέξαντας
 ἀπέπεμψεν δίκαιον δὲ ὅτε νομίσας, πα-
 ρεβῆσιν σαβώρη τὰς ἐν περσίδι χριστιανούς,
 ἔγραψε πρὸς αὐτὸν, μεγίστην καὶ ἀνάγκα-
 στικὴν χάριν ὁμολογῶν ἔξῃ, εἰ φιλόθεω-
 πῶς ἦτο ἠρετῆς ἰσὺ αὐτὸν τὸ δόγμα τῶν
 χριστιανῶν θαυμάζοντας ἐπεὶ καὶ τὰ τέτοια,
 φησὶ, τῆς θεοσεβείας ἐδὲν ἐγκαλεῖσιν, εἰ γε
 μίας ἀρχαῖς ἀνεμάλοισ πρὸς ἰκεσίαν θεῶ
 ἀερόται· ἐ γὰρ αὐτὰ φίλον αἱμάτων χύ-
 σαι μόνη ἡ χαίρει ψυχῆ καθαρεῖ, πρὸς
 δὲ αὐτὸν καὶ ἀσέβειαν ὀρώσῃ ὡς τε καὶ ἐπαι-
 νῶν χεῖρῶν τὰς ὡδὲ πειθύνοντας ἐπεὶ αὖ τὸ
 αὐτὸ δόγμα προνοίας, ἰλεῶν καὶ αὐτὸ ἔξῃ τὸ
 εἶναι ὑπερνεῖτο, τεκμηρίοις χρώμενος τοῖς
 εὐαγγελιστῶν καὶ αὐτῶν συμβεβηκόσιν· αὐτὸς
 μὲν γὰρ δια τῶν εἰς χεῖρῶν πίσειν συμμάχων
 χρώμενος τῷ θεῷ εὐερωπῆ, ἐκ τῆς πρὸς δύσειν
 ὡκεανῶ δόξασμενος, τῶν πάσαν ῥωμαίων οἰ-
 κημέτην ὑφ' αὐτὸν ἐποίησας καὶ πολλὰς
 πολέμας κατὰ τῶν σε, πρὸς ἀλλοφύλους
 καὶ τὰς ὅτε τυραννῶν μαχόμενος· καὶ μὴ

Porro Imperator Constantinus, cum
 Christianos in Perside ad hunc mo-
 dum hostiliter vexari didicisset, magno
 dolore doluit, eamque rem permoleste
 tulit. Studens autem eis opitulari, am-
 bigebat quid sibi agendum esset, quo il-
 li secure vitam degerent. Forte accidit
 ut eodem tempore legati regis Persa-
 rum ad ipsum accederent. Quibus
 cum ea quæ postulaverant annuisset,
 rebus ex animi sententia confectis eos
 dimisit. Opportunum igitur sibi tem-
 pus oblatum ratus, Christianos in Persi-
 de degentes commendandi Saporī, li-
 teras ad eum scripsit, quibus profiteba-
 tur, ingentem se & immortalem gra-
 tiam ei habiturum, si humanum se erga
 illos præberet, qui Christianæ legis do-
 ctrinam in ditione ejus amplectebantur.
 Etenim, inquit, in religionis ipsius ritu
 nihil est quod possit reprehendi. Solis
 siquidem precibus incruentis contenti
 sunt ad placandum Deum. Neque enim
 ille sanguinis effusione gaudet: sed sola
 mente pura delectatur, quæ ad virtutem
 pietatemque contendit. Quocirca me-
 rito laudandi sunt, qui ita credunt. De-
 inde vero Deum ei propitium fore pol-
 licetur, si huic religioni prospexerit; ad
 hujus rei probationem afferrens ea, quæ
 tum Valeriano, tum sibi metipso conti-
 gissent. Nam ipse quidem propter fi-
 dem Christi divino fultus auxilio, ab
 Occidentali Oceano exorsus, univer-
 sum orbem Romanum in potestatem
 suam redegit: & multa bella tum adver-
 sus externos, tum adversus illorum tem-
 porum tyrannos feliciter confecit. Nec